

Semih Balcıoğlu'nun 'Karikatürde 50. Yıl Sergisi' bugün Garanti Sanat Galerisi'nde açılıyor

50 yılın hüznünlü gülümseyişi

TURGAY GÖNENC

1. Semih Balcıoğlu'nun 50. sanat yılı...Elimdeki kaynaklara baktıkça, O'nun sanatçı kişiliğinin ne denli sağlam ve hızlı bir gelişim çizgisine ulaştığını, ama ustalaşma süreciyle birlikte, sürekli bir gençliğin devingenliğini de hiç yitirmediğini görüyorum. Sanırım Balcıoğlu'nun genç ustalaşmasından daha önemli olan, "ustalaşırken gençleşen sanatçı kişiliğidir."

2. Semih Balcıoğlu'nun sanatı ; sürekli bir estetik kaygı ile çağına tanıklık düşüncesiyle bütünleşir. O, bu nedenle "güncel olandan kalıcı olanı" bulup çıkarmayı öngörür ; "geçmiş, şimdiki zaman, gelecek zaman boyutları içinde, çizgiyle düşünen gülcç bir bilgi kimliğine ulaşır."

3. Balcıoğlu'nun yapıtlarında Ahmet Haşim'in "Melali anlamayan nesle aşına değiliz." dizesi, sıkça, eşdeğerli bir çizimde bütünleşir.

50 yılın hüznünlü gülümseyişidir gerçekte yapıtları. Bu hüznünlü düşünce ve zamanın boyutlarını genişleten bir hüznünlü gerçekte.

4. Semih Balcıoğlu'nun sanatı "İstanbul kimliktir". Tarihi, coğrafyası, devingenliği ile birlikte yiten ve yitenin içinden oluşmuş ustaca yansıtan bir görsel anlatım. O'nun çizgileriyle, İstanbul kendini kurtarmaya çalışan güzellikler ve çelişkileriyle görselleşir. Cumhuriyet döneminin İstanbul'undan yola çıkar ; ama geçmişe ve geçmişin kültür değerlerine organik bir bağ içinde geleceği sorgular.

5. Bir çeşitleme ustasıdır Semih Balcıoğlu. O doyumsuz "Güle Güle İstanbul" albümüyle sanatında doruğa ulaşır.

"Gözüm Görmesin" albümünde bir kara dikdörtgen simgesiyle, çeşitlemeri ya da çizimler arasında çarpıcı bir geçişimi sağlar.

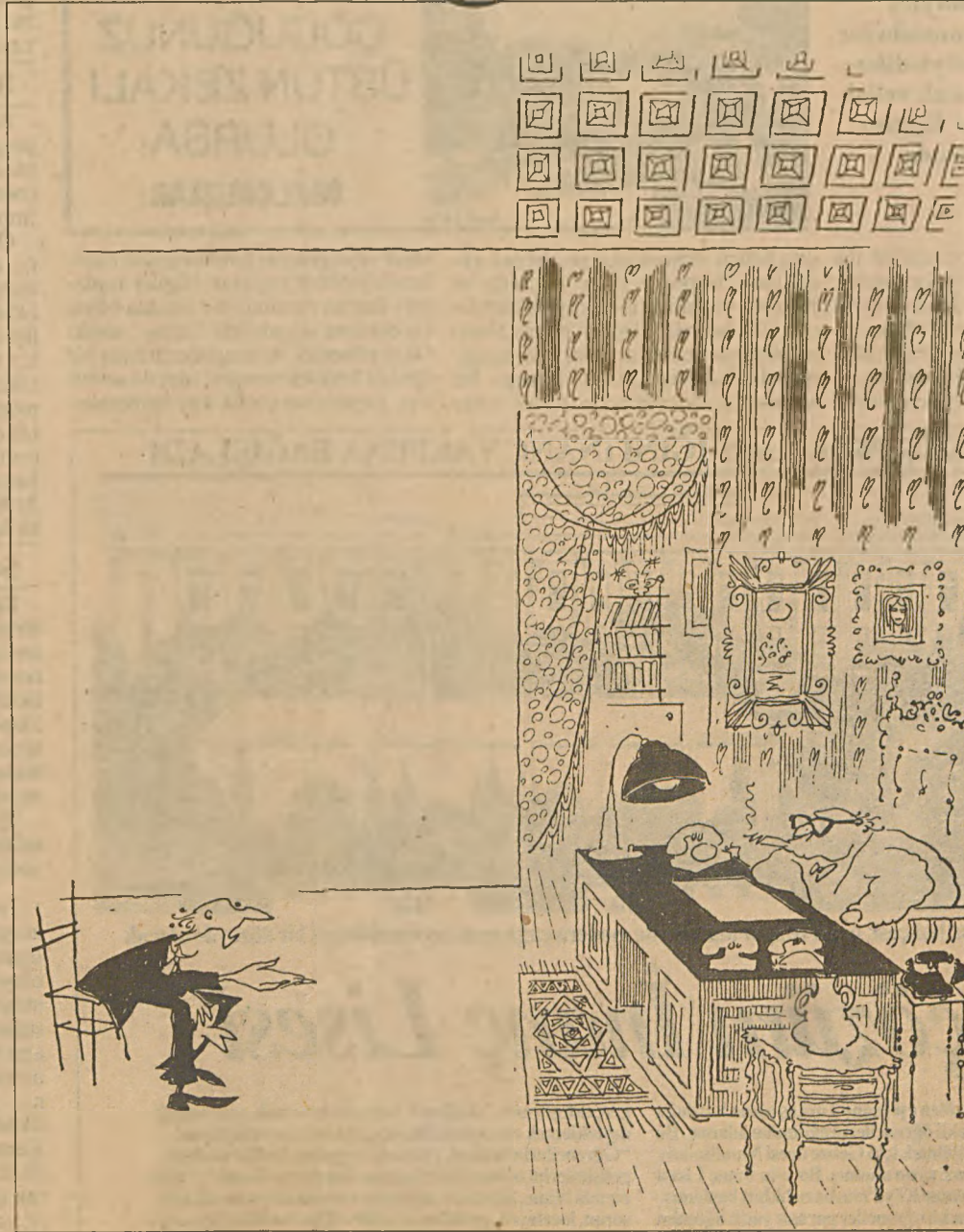
6. Özgün baskılarında, karikatür ve grafik sanatlar arasında kusursuz bir bileşime ulaşır. Gerçekte Semih Balcıoğlu'nun sanatında sürekli bir grafik sanatçısı disiplini egemendir. Ama bu grafik endişe, dingin değil, devingen bir nitelikte kendini gösterir.

7. Sanırım, O'nun sanatını oluşturan düşüncede form ve renk, çizgisinin hiçbir zaman yedeğinde değildir ; hatta siyah beyaz çizimlerinde bile. Seramik karikatürlerinde ise form ve renk yoğunluğu vazgeçilmez tutkusunun örnekleri olarak karşımıza çıkar.

8. Sanatının oluşum sürecinde "salt çizgiyle düşünen" bir karikatürücü kişiliğiyle, yapıtların iç mantığını çizgi dışında oluşturmamaya özen gösterir. Bu nedenle O'nun yapıtlarının gerçek dili salt çizgi dilidir.

9. Türk karikatürünün başlangıcından günümüze gelişim sürecini bir karikatür sanatı tarihçisi olarak da ele alınan çalışmalarını, Balcıoğlu'nun çağdaş bir Türk karikatürü oluşumunda genç kuşaklara büyük katkılar sağlayabilecek niteliktedir. Balcıoğlu, sanatının ülke içinde ve ülke dışındaki karşılıklarını tüm sanat yaşamı boyunca izlemiş, irdelemiş, araştırmış bir usta.

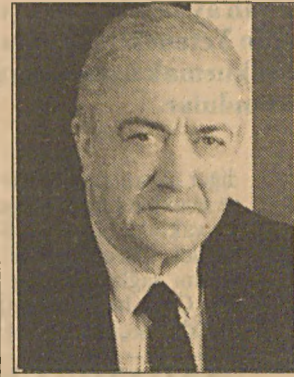
10. Her zaman yinediğim bir tümce vardır : "Sanatçının yaptığı ve yapacakları çoğu kez yüzünde gizlidir". Ben ne zaman o can dost Semih Balcıoğlu ile birlikte olsam, O'nun sanatının inceliklerini, derinliğini ve üreticilerin yüzünde görür gibi olurum.

Balcıoğlu, 'güncel olandan kalıcı olanı' bulup çıkarmayı öngörür, 'geçmiş, şimdiki zaman, gelecek' zaman boyutları içinde, çizgiyle düşünen gülcç bilge kimliğine ulaşır.

PORTRE

SEMİH BALCIOĞLU

35 ödül

1928'de İstanbul'da doğdu. Işık Lisesi'ni ve Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Grafik Bölümü'nü bitirdi. (1951) İlk eseri Akbaba dergisinde yayımlandı (1943). Birçok dergi ve gazetede çalıştı. Akbaba, Karikatür, Şaka, Amcabey, Tef, Dolmuş, 41 Buçuk, Taş - Karikatür, Çarşaf, Akşam, Vatan, Dünya, Tercüman, Hürriyet ve Cumhuriyet bunların başlıcalarıdır. Türkiye'de üç boyutlu karikatürü gerçekleştirdi. Meslek yaşamında yurtiçi ve dışında 35 ödül kazandı. İtalya Bordighera'da aldığı "Altın Palmiye" başta olmak üzere 15 uluslararası ödül kazandı ; Türkiye'de ise İş Bankası Büyük Ödülü ve Abdi İpekçi Barış ve Kardeşlik Ödülü ile birlikte 18 ödüle değer görüldü. Bugüne kadar dördü yurtdışında olmak üzere 32 kişisel sergi açtı. 7 karikatür albümü, 2 inceleme kitabı yayımlandı. Karikatürçüler Derneği'nin kurucuları arasında yer aldı, iki dönem dernek başkanlığı yaptı. 1973- 79 yılları arasında TGS Genel Başkanlığı'nda bulundu.